

Przyjaciół Ludu

Pismo polsko-katolickie w południowej części Wielkopolski.

Przyjaciół Ludu" wychodzi trzy razy tygodniowo.
Wiosną z odnośnieniem miesięczną 2500 mk.
Lecząc miesięcznie 2300 mk. z odnośn. w dom 2400 mk.
Lecząc miesięcznie 3000 mk.
Pojedynczy egzemplarz 200 mk.
W innych krajach 100 procent drożej.

Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciół Ludu — Kępno (Wlkp.)
Druk i nakład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Mickiewicza 54.
Telefon nr. 47.

Cena ogłoszeń:
Zwyczajne za wiersz nonparelowy jednolitej 300 mk.
Zaobce i dla poszukujących pracy 250 "
Reklamy w dziale redakcyjnym 800 "
Przed tekstem na 1 stronie 1000 "
Ogłoszenia ze skomplikowanymi układami 50 procent drożej.
Na ogłoszenia ponad 10 razy się powtarzające, odpowiedni rabat.

Nr. 52. Kępno, na sobotę 5 maja 1923 r. Rok X.

szatek Foch w Polsce!

Wojciechowski, szatek Foch w Polsce! Wiosną z odnośnieniem miesięczną 2500 mk. Lecząc miesięcznie 2300 mk. z odnośn. w dom 2400 mk. Lecząc miesięcznie 3000 mk. Pojedynczy egzemplarz 200 mk. W innych krajach 100 procent drożej.

Obywatele!

Obywatele! Wiosną z odnośnieniem miesięczną 2500 mk. Lecząc miesięcznie 2300 mk. z odnośn. w dom 2400 mk. Lecząc miesięcznie 3000 mk. Pojedynczy egzemplarz 200 mk. W innych krajach 100 procent drożej.

Prezydent Rzeczypospolitej na Pomorzu!

Prezydent Rzeczypospolitej na Pomorzu! Wiosną z odnośnieniem miesięczną 2500 mk. Lecząc miesięcznie 2300 mk. z odnośn. w dom 2400 mk. Lecząc miesięcznie 3000 mk. Pojedynczy egzemplarz 200 mk. W innych krajach 100 procent drożej.

czność tej niemieczyny: znikła ona, jak znikła lotny piasek za podmuchem wichru. I tam gdzie do niedawna rozlegał się niemiecki język, teraz kroluje wszechwładnie polski, teraz żyją tam Polacy i to netylko z imienia, lecz z krwi i kości, nieodrodni synowie swej ziemi, a złośliwi dowody tego w ostatnich wyborach do Sejmu, przeprowadzając na całym Pomorzu na ogólną liczbę 14 posłów 10 z listy narodowej. Czyż to nie tryumf polskości tryumf niezmiernie radosny i godzien jak najwyższego poparcia oraz podkreślenia! Zrozumiał i to również p. Prezydent Wojciechowski i oto mamy drugi powód jego wyjazdu na Pomorze.

Wreszcie, jakżeśmy już nadmienili powyżej, ziemię tę znajdują się pomiędzy obszarami państwa niemieckiego, rozbijając te obszary niejako klinem. Wszakże wrog nie chce zgodzić się na obecny stan rzeczy, lecz wręcz przeciwnie, dąży do opanowania naszego korytarza, a chociaż jeszcze teraz nie może tego dokonać przy pomocy siły zbrojnej, jest on bowiem za słaby, to stara się wszelakimi sposobami przygotować sobie grunt do przyszłego odwieku. Dlatego też zorganizował znany już niejednokrotnie omawiany na tym miejscu Deutschtumsbund, dlatego też prowadzi intensywną akcję antypolską, wykorzystując wszelkie nadarzające się okoliczności, aby sprzymierzać się z czynnikami wrogimi naszemu państwu, aby wicherzyć na każdym kroku — słowem nie przebiegając środka nikczemnej, antypolskiej roboty. A uprawia ją i uprawia tembardziej bezczelnie, że nasze rządy dotychczasowe, znajdujące się pod wszechmożnym wpływem lewicy odznaczały się co najmniej dziwną tolerancją w stosunku do Niemców i do ich wyraźnie wrogiej reakcji na terenie Rzeczypospolitej.

Po większej części rządy te zadawały się szumnymi frazesami i pięknie brzmiącymi obietnicami w rodzaju tych, jakie rzucił w swej mowie na ratuszu poznajskim gen. Sikorski, wszakże słowa te pozostawały tylko, słowami i nigdy nie przeistaczały się w czyn. Trzeba było raz przecie zwać z dotychczasowym lewicowym systemem rządzenia, tolerującym antypaństwową akcję niemiecką, trzeba było Niemcom dać wyraźny dowód, że oceniamy niezmierną wagę naszych kresów zachodnich i polskości bronić będziemy wytrwale, nie wczepać w zarodek zakusy niemieckiej. To również rozumiał p. Prezydent Wojciechowski i to było trzecim, a będąc najważniejszym motywem jego podróży.

Program IV. Zjazdu Katolickiego w Lesznie.

W sobotę 5-go maja br. o godz. 4 po poł. na Wielkiej sali Hotelu Foesta nastąpi otwarcie Zjazdu i I. zebranie plenarne.
Przemówienie wstępne.
(Prezes Ligi Katolickiej prof. dr. Gantkowski.)
Wybór marszałka i prezydium Zjazdu.
Przekazanie J. Eminencji X. Kardynała protektora zjazdu.
Powitanie zjazdu przez burmistrza miasta Leszna — p. Zakowskiego.
Przemówienie proboszcza miasta Leszna X. Jan-kiewicza.
Przemówienia powitalne.
„Pierwsze próby propagowania idei kościoła narodowego w Polsce” — referuje sędzia, dr. Idziński.
„O potrzebie kultury umysłowej w religii” — prof. uniw. lubelskiego dr. Pacierkiewicz.
Obrady związków.
Niedziela 6 maja — o godz. 8 rano — Uroczyste nabożeństwo, celebrowane J. E. X. Kardynał — i rektor: kazanie wygłosi X. Infalat St. Adamski.
Przedpołudniem obrady związków.
Po poł. o godz. 4: II. zebranie plenarne.
„Solidarność katolicka.” — ref. dr. Michalski z Chodzieży.
„Pogląd katolicki na stosunek pracy do kapitału” — poseł na Sejm, mec. Bitner z Warszawy.
O godz. 5 i pół — Pochód manifestacyjny na cześć Ojca św. Piusa XI.
Poniedziałek 7-go maja o godz. 1-ej w poł. III. zebranie plenarne.

„Etyka katolicka źródłem i rekejmia zdrowia narodu, a tem samem istotną podstawą państwa” — X. prałat Kłosa.

„Dlaczego katolik powinien zajmować się kwestją kobiecą” — Stanisława Rzepecka.

Przedłożenie rezolucyj i zamknięcie obrad IV Zjazdu Katolickiego.

O godz. 3 i pół udają się uczestnicy Zjazdu we wspólnym pochodzie na dziękczynne nabożeństwo do kościoła parafialnego.

Podczas IV Zjazdu obradują następujące Związki:

- 1) XX. Abstynentów — poniedziałek 7 maja o godz. 10 tej i pół.
- 2) Zw. Stow. Katolików Abstynentów — niedziela 6 maja, godz. 10 tej i pół.
- XX. Adoratory N. S. — poniedziałek 7 maja, godz. 10.
- 4) Dzieło intronizacji Najśw. Serca Jezus. — niedziela 6 maja — o godz. 10 i poniedz. 7 maja, o godz. 10 i pół.
- 5) Liga Katolicka Djecejalna — poniedziałek 7 maja, o godz. 8 rano na Wielkiej sali Hotelu Foesta — Leszno, ul. Dworcowa.
- 6) Zw. katol. tow. robotników Polskich — sobota 5 maja, o godz. 7 i pół wieczorem, niedziela 6 maja, o godz. 9-ej i pół rano, poniedz. 7 maja, o godz. 8 rano.
- 7) Komitet propagandy tow. Uniwersytetu Lubelskiego, — niedziela 6 maja, o godz. 10 rano.
- 8) Zw. Socjalicyj Marjańskich — niedziela 6 maja, o godzinie 9 i pół rano.
- 9) Polskie Tow. Misyjne — poniedziałek 7 maja, o godzinie 9 rano.
- 10) Zebranie Chrz. Narod. Nauczycielstwa — 6 maja, o godz. 10 rano.

Publiczny wiec o godz. 11 i pół przed poł.

1) Koło XX. Prefektów — zebranie sekcyjne — niedz. 6 maja, o godz. 11 przed poł.

2) Zw. kat. Stow. Kobiet Pracujących — 5 maja — o godz. 7 i pół wieczorem.

3) Zw. stow. Polskiej Młod. żeńskiej — 5 maja — 7 i pół wiecz. zebranie towarzyskie — niedziela 6 maja o godz. 10 rano, obrady, poniedz. 7 maja, o godz. 9 rano — obrady.

4) Zw. stow. młod. (męskiej) — 5 maja, o godz. 7 i pół wiecz. niedziela 6 maja — o godz. 9 i pół, poniedz. 7 maja, o godz. 8 rano.

W sobotę, 5 maja o godz. 8 wiecz. Koncert.

6 i 7 maja przedstawienie teatralne „Obrona Częstochowy.”

W niedzielę 6 maja, o godz. 10 wiecz. — na Wielkiej sali Hotelu Polskiego — raut.

W czasie Zjazdu odbędą się wystawa robót ręcznych, urządzona przez Zw. Stow. Młodzieży Żeńskiej, oraz wystawa książek treści religijnej i społecznej połączone ze sprzedażą.

Stałe biuro informacyjne i sekret. Komitetu wykonawczego IV Zjazdu mieści się w księgarni p. J. Rzecki — Leszno, Rynek 14, tel. 203. Komisja kwaterunkowa — p. Brodniewicz — Leszno, ul. Leszczyńskich 15—17, tel. 265. 5, 6 i 7 maja biuro informacyjne mieści się na dworcu i przy wielkiej sali hotelu Foesta przy ul. Dworcowej 29.

Komisja finansowa komunikuje:
Celem pokrycia elbrzymich wydatków związanych z urządzaniem IV Zjazdu — poleca się usilnie: a) poparcie strony finansowej Zjazdu przez przekazywanie subwencji na konto w PKO. 205 060.

Kupowanie odznak Zjazdu i pocztówek z podobizną Ojca św. Piusa XI. Odznak pochodowych w niedzielę 6 maja. Biletów na przedstaw. teatralne i koncert. Kurzystanie z komisowej sprzedaży książek.

Po legitymacje na IV. Zjazd prosimy zgłaszać się do Sekret. Jeneralnego Ligi Katolickiej w Poznaniu — Aleje Marcinkowskiego 22, II ptr.

Spółeczeństwo a sprawa robotnicza.

Spółeczeństwo polskie, a przede wszystkim inteligencja nie może się dotychczas jeszcze orientować co do najważniejszych potrzeb robotników i należyce ocenić, jakie reformy konieczne są do przeprowadze-

Umowa w rolnictwie.

Królowej Maja.

L. R.

41

Na królewskim dworze.

(CZASY WŁADYSŁAWA IV.)

— rzekł król. — Ostatni teraz wysilek

Plac kobiet i dojarek.
Wzrostkowe zawarto dla woj. poznańskiego
tego umowy określające plac kobiet i wy-
dojarek.
i pobierać będą wartość 1 funta żyta za
aną godzinę.

wierają jeszcze 76 miliardów ton węgla, który wart jest eksploatacji. Gdyby zaś dokopano się jeszcze głębiej, co przy obecnym stanie techniki, nie wypłacałoby kosztów. To ilość węgla tam spoczywającego sięgnęłaby 206 miliardów ton.

— **Krwawy deszcz w Genui.** Dzienniki donoszą, że podczas 23 bm. burzy w Genui zdarzył się rzadki przyrodniczy fenomen, mianowicie spadł t. z. krwawy deszcz. Spadła również znaczna ilość piasku pochodzącego prawdopodobnie z pustyni Afryki.

Różne wiadomości.

— **Confetti z marek niemieckich.** Jak donosi prasa angielska, marka niemiecka znalazła w Anglii nowe, dotąd niepraktykowane zastosowanie. Odkrycie to zrobili, wbrew oczekiwaniu, nie bankierzy, nie świat kucielki, nie przemysłowcy, lecz organizatorzy wielkiego balu arystokratów teatrów londyńskich. Właśnie w programie balu, który odbył się w ub. miesiącu w Albert Hall, umieszczono, jako jedną z atrakcji — deszcz z „confetti”. Obliczono jednak, że ilość zużytego na ten cel papieru, kosztować powinna 62 tony szterlingów. To wydało się komitetowi balowemu zbyt kosztownym. Długo myślaro, jak możnaby imprezę tę urządzić taniej, aż ktoś z obecnych zaproponował kupno na cel ten marek niemieckich! Pomysł okazał się praktycznym. Wyliczone bowiem, że ta sama powierzchnia papieru, zamieniona na pięciomarkowe banknoty, kosztować będzie tylko 3 miliony mk, a zatem tylko 30 funtów szterlingów (kurs funta wyniósł wówczas 100 tys. mk. niemieckich.) I tak więc, na głowy białujących Anglików posypał się deszcz marek niemieckich w postaci „confetti”. Komitet balowy zaś oszczędził na tem aż 32 tony szterlingów!

— **Co należy jeszcze wynaleźć.** Podczas drobnego bankietu stowarzyszenia biur patentowych w Londynie, sir William Bull wygłosił wesołą mowę, wliczając rzeczy, które należałoby jeszcze wynaleźć. Mówca wymienił m. in. następujące rzeczy jeszcze nie wynalezione: Gętkie szkło; maszynę do pisania bez stuku; fajkę, którą możnaby istotnie oczyścić; napój niealkoholiczny, któryby był przyjemny w smaku; flanelę, która by się nie kurczyła po praniu; mur ogrodowy, któryby nie przepuszczał kotów; podłogę, która by nie trzeszczała pod krokami męża, wracającego późno do domu; wreszcie spinkę do kołnierzyka, która by nie miała zwyczaju zataczać się pod łóżko, szafy i komody.

Ważne i praktyczne rady, — jak ludzie z ludźmi żyć i postępować powinni.

1. Unikaj spraw sądowych — możesz bowiem znać początek sprawy — lecz nie przewidzieć zakończenia jej.
2. Z byle bagatelką — głupstwem — nie chodź do sądu — tem oszczędzasz sobie wiele czasu — kłopotu i pieniędzy.
3. Chciał byś słuszną nawet miał sprawę — wprzód zastanów się dobrze — czy przeciwna strona nie ma również słuszności.

4. Przed rozprawą staraj się o dobrowolną ugodę — pozwól przeciwnikowi twemu wypowiedzieć się a wtedy rzeczy — dotąd niewidome — wyjaśnią się.

5. Nie podejmuj się niczego — czem byś mógł zaszkodzić przeciwniej stronie — sam byś zaś nic na tem nie zyskał.

6. Nigdy zaś nie zarzucaj przeciwnikowi — że kłamie lub — że oszukał cię.

7. Usłuchaj Sędziego — kiedy przemawia za zgodą — życliwa to rada — bo lepsza chuda zgoda — niżeli tłusty proces.

8. Wszelkie umowy spisuj sobie — i pilnie z- stanów się — kim cokolwiek podpiszesz — tym to sposobem bowiem unikniesz niedokładności a co najważniejsza — dowody będziesz miał w ręku. — To bowiem przy rozprawie sądowej jest ważnem — na co się ma dowody.

9. Nigdy nie doprowadzaj przeciwnika do ostateczności — gdyż nie wiesz czy się tobie nie przyda — albo będzie potrzebnym — w przyszłości.

10. Zgodę — wyrozumiałość i cierpliwość uprawiajmy nie tylko u siebie w domu — ale owszem w codziennych z bliższymi stosunkach.

X. Czok.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Urzędowe notowania z dn. 30. kwietnia 1923
loco Poznań za 100 kg. w ładunkach wagonowych dostaw
natychmiast ceny hurtowni:

Żyto	130000—140000
Pszenica	210000—230000
Jęczmień brow.	105000—110000
Owies	137000—142000
Mąka żytnia	215000—225000
Ospa żytnia	63000
Ospa pszena	65000
Ziemniaki fabr.	6900—7500
Groch polny	140000—150000
Groch jadalny	180000—200000
Seradela	200000—250000
Tatarska	110000—120000
Słoma żytnia luźna	38000—44000 prasow.
Siano luźne	42000—48000 prasow.
Lubin niebieski	100000—135000
Wyka	110000—145000
„złoty	130000—150000
„Meluska	135000—155000

Sytuacja na ogół bez zmiany.

Kurs giełdy warszawskiej.

z dnia 2 maja 1923 r.

Belary St. Zjednoczonych	47000
Punt angielskie	219000
Franki francuskie	3200
Franki belgijskie	2500
Franki szwajcarskie	3600
Liry włoskie	2500
Marka niemiecka gotówka	1,57 1/2
wypłata	1,55
Korona czeska	6,00
Korona austriacka	1375
1 rubel złoty	230 0
1 rubel srebrny	16000

Tendencja utrzymująca

Targ bydły w Poznaniu

Dnia 2. maja 1923 r.

Płacono za 100 kl. żywej wagi:

Bydło rogate I. kl.	-
„ „ II. kl.	-
„ „ III. kl.	-
Cielęta I. kl.	-
„ II. kl.	-
„ III. kl.	-
Swinie I. kl.	-
„ II. kl.	-
„ III. kl.	-
Owce I. kl.	-
„ II. kl.	-

Przebieg targu spokojny.

Wapno

niezasadowane
bardzo korzystne

Węgiel

górnolaski i
wiecki

sztuczne nawozy

poleca ze swej składnicy przy
rzu Kępińskich Młynów Paro

Dom Handlowy

J. Hacia i S-ka

KEPNO. T. z o. p.

Tel. 176.

Stowarzyszenie żeńskie w Olsztynie

urządza
we wtorek, dnia 8 maja o godz. 7

przedstawienie amatorskie

„BERNADETA” obrazek sceny

i „Brzytwa swatem” obrazek sceny

Po przedstawieniu ZABAWA
W czwartek, dnia 10 maja powtórka bez



Nad „Sapon” niema nic!

lepszego do prania! Pani sama przekona się o wszelkich zaletach tego środka, gdy użyje go raz do prania b. elizy. „Sapon” z marką ochronną „koszulka” łatwiej brud rozpłaszcza niż mydło, pranie mniej kosztuje a bielizna się nie niszczy i ma śnieżno biały wygląd. „Sapon” z marką ochronną „koszulka” jest do nabycia w każdym składzie.

Wyrób
Chem. Fabr. „Ergasia”
C. Nagórski,
Starogard (Pomorze)

Stosownie do danego ogłoszenia w Orędowniku Kępińskim nr. 17 i mocą ponownie zawartego kontraktu z Wydziałem Powiatowym w Kępnie jest każdy właściciel zobowiązany wszelką

padlinę lub też mięso

do spożycia ludzkiego jako niezdatne, uznane, natychmiast do mnie celem odbioru, włącznie ze skórą zgłosić.

W ostatnim czasie bardzo wielu właścicieli do danego rozporządzenia się nie stosuje.

Płacę każdemu, kto mi o nieprawnie usuniętej lub nieodstawionej padlinie doniesie, nagrodę w wysokości

40000 marek

za wyrośniętą sztukę padliny,

15000 marek

za małą sztukę bydła.

418

Józef Nessel,

właściciel powiatowej Rakarni w Kępnie.

Telefon 44.

Następny
JARMARK na konie, bydło, nie-
rogacznie i inne
towary przypada na środę, d. 9 maja 1923r.
Kępno, dnia 2 maja 1923.
Magistrat GODZINA.

Naprawy
motorów elektrycznych
dynamo - maszyn
42 wykonują
K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań
Oddział Pracowni Elektromechanicznych
ul. Półwiejska 35. Telefon 3584.

Wszelkiego rodzaju
maszyny rolnicze
które mają być używane do zniwowania poleca się
już teraz dać do reparacji.
Części zapasowe do kosiarek i żniwiarek
na składzie. Remont cegielni, młynów,
tartaków i szlifowanie walców harto-
wanych. Odlewanie łożysk śpiżowych
i z antimonu.

Ludwik Cebulski, Kępno (Pozn.)
Dworcowa 281.
Fabryka maszyn i warsztat reparacyjny.

Żądacie pocztówką, nasz najnowszy cennik
wszelkiego rodzaju manufaktury. Ekspedycji
przesyłek pocztowych „Nadzieja” w Łodzi ulica
Kilińskiego 40, N. P. L. K., który natychmiast
będzie wysłany zupełnie bezpłatnie i przyniesie
Sz. P. dużo korzyści.

Do naszej hurtowni towarów krótkich i kolonialnych
w KRÓL-HUCIE potrzebujemy zaraz

UCZNIA,

syna uczciwych rodziców. 439

Moj i Jerczyński.

Zgłoszenia przyjmuje p. I. KŁOBUS w Kępnie, Rynek.

Kupujemy każdą ilość długiej
żytniej słomy
i płacimy najwyższe ceny.
Kępińska Fabryka wyrobów sieniowych.
Nowak & Czekalski
Kępno, ulica Warszawska 319.

Na sezon świąteczny
polecam mój
zapas towarów
po cenie niższej. 438
L. Unikower, Kępno,
ulica Wawrzyniaka.

Tow. Młodzieży m. i ż. w Mroczeniu
urządza w wtorek, dnia 8 maja br.
na sali p. Wróbla
wieczornicę
ku czci 3. maja i marszałka Focha.
Początek o g. 7 i pół wiecz. Wstęp 500 i 1000 m.
Po wieczornicy ZABAWA TANECZNA.
O liczny udział prosi ZARZĄD.

Młodzi
znająca się
poszukuje
Laskowa
eksp. N. P. L.
2 UC
przyjmie
Stanisław
mistrz
Kepno, ul.
Surdut
wraz z
utrzymane
rządnym
W. Babie
Kepno ul. S
wchód z
dobrze utr
na sprzeda
Gdzie, w
P. L. pod m
Szkolnym
nauki
ręcznych
Zgłoszeń
eksp. N. P. L.
Formu
do katalogu
dla
powzede
Drukarz
Kepno